

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม ตำบลป่าสัก
อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน

นางสาวเบญจวรรณ สีสด

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีวศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญา กำศิริพิมาน ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสาวนิตย์ เจริญชัย กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ และเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องตำบลป่าสัก โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผสมผสานกับการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน ซึ่งวิธีเก็บข้อมูลใช้วิธีการสังเกตควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ การสนทนา การจัดประชุมกลุ่มย่อย รวมถึงการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นระดับบุคคลอย่างไม่เป็นทางการ ตลอดจนศึกษาเอกสารงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกันกับเรื่องที่วิจัย โดยกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้สูงอายุ คณะทำงานวิจัยในพื้นที่ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่หน่วยงานและองค์กรในพื้นที่ หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและเชิงเนื้อหาด้วยการจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้า

ผลการวิจัย พบว่ากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้สูงอายุในชุมชน จึงเกิดการจัดตั้งคณะทำงานวิจัยทำการสำรวจความรู้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุทั้ง 18 หมู่บ้าน ซึ่งแบ่งได้ 8 หมู่คใหญ่ๆ คือ (1) การเกษตร (2) ศาสนาและพิธีกรรม (3) ทอผ้า ปั่นฝ้าย (4) จักสาน (5) ใบตองและงานกระดาษ (6) คนตรีและการแสดง (7) การทำอาหาร และ(8) หมอพื้นบ้าน ส่วนแนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุนั้น สร้างเสริมการมีส่วนร่วม 2 ระดับ คือ (1) ระดับคณะทำงานวิจัยโดยหนุนเสริมเติมเต็มศักยภาพการเสริมสร้างคุณค่าในตนเองเพื่อร่วมพัฒนาผู้สูงอายุในชุมชน (2) ระดับชุมชนโดยมุ่งเน้นความร่วมมือ

และการฟื้นฟูชมรมผู้สูงอายุเพื่อเป็นหน่วยงานกลางประสานความร่วมมือระหว่างผู้สูงอายุและหน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ หนุนเสริมกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมโดยคัดเลือกมาจากความรู้ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุทั้ง 8 ด้าน ก่อเกิดโครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ลูกหลานในโรงเรียน 4 แห่งของตำบลป่าสัก โดยครูภูมิปัญญามาจาก พ่อครู แม่ครูที่เป็นผู้สูงอายุในชุมชน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านการจักสาน ได้แก่ การสานตะกร้า ชะลอม งานใบตอง ได้แก่ การทำสวดยดอก บายศรี ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักดำเนินงานประมาณ 6 เดือนว่าจะได้รับผลตอบแทนเชิงบวกในหลายด้าน ความร่วมมือที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานวิจัยนั้นยังควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประสบผลอย่างกว้างขวางขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเสริมสร้างคุณค่าผู้สูงอายุ และการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ที่เป็นไปโดยธรรมชาติของชุมชนต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Participatory Approach for Older People Development,
Pasak Sub-district, Mueang District, Lamphum Province

Author Miss Benjawan Sisot

Degree Master of Education (Vocational Education)

Thesis Advisory Committee Assoc. Prof. Dr. Kanya Kumsiripiman Chairperson
Asst. Prof. Souwanit Charoenchai Member

ABSTRACT

Participatory approach for elderly development Pa-sak sub-district, Muang Lumphun district, Lumphun was a Participatory Action Research (PAR) that stressed the importance of both elderly intellects and wisdom survey as well as participatory action research methodologies and community development. The elderly intellects and wisdom had been collected and the participatory approach for elderly development had been developed which had as well been introduced and brought into action in local communities and related local administrative offices. Participant observation and non-participant observation, formal and informal interview, dialogue and focus group discussions were conducted including informal personal knowledge and opinion exchanges. The related research documents were reviewed. The focus targeted groups were elderly, research team members in local communities, community leaders and local administrative officials. Descriptive and content analysis were then carried out in classification of research objectives and finally reviewed in triangulation process.

The research revealed that the participatory action research approach had fostered the recognition of the importance of development among the elderly which leads to the arrangement of research team in local communities and data collecting of elderly intellects and wisdom in 18 villages. The elderly development approach had encouraged participatory activities among research team members and communities, brought out hidden ability and formed local

collaboration which influenced a special project to transfer the elderly intellects and wisdom to their descendants in 4 schools in Pa-sak sub-district. The mentors are the elderly in communities who would transfer their knowledge in local crafts as weaving—baskets and round bamboo baskets—and embroidery containers made of banana leaf—Suaydok and Bay-sri. The research team in local communities was later on transformed into part of the elderly club committee whose project budgets are supported by the Pa-sak Local Administrative Office. Although great satisfactory responses were found in several aspects, the established collaboration during the project should be constantly developed for greater results which will promote self-esteem to elderly and spontaneous participation from all related local collaborators.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved